

I Religiozita – zkouška z problematiky na základě přednášek; církevní rok na základě samostudia; ostatní literatura doporučená

Kulty

Vocelka, Karl: *Habsburská zbožnost a lidová zbožnost*. Folia Historica Bohemica 18, 1997, s. 225–239.

Festivita

- **Církevní rok** (osvojit termíny základních fází a svátků křesťanského kalendáře: např. letnice, křížové dny, Popeleční středa a pod.) Např. Hrbáčková, Veronika: *Přehled církevních svátků a lidových zábav během roku*. Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci 2003, č. 286, s. 51–55. (skeny ve studijních materiálech)

Poutnictví

Luboš Kafka: *Pouť*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek. Praha – Brno 2007, s. 786–787.

Devocionálie

Procházka, Karel – Přibík, Vladimír: *Náboženské medaile*. In: Národopisná výstava československá. 1895, s. 376–380. on-line: <http://tyfoza.no-ip.com/narvystava/index.htm>
Dvořáková, Hana: *Devocionálie*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek. Praha – Brno 2007, s. 136–137.

Votivní předměty

Dvořáková, Hana: *Me tibi dedico. Votivní dary v okruhu lidové religiozity*. Brno 2000.

II Magie – zkouška z problematiky na základě přednášek; ostatní literatura doporučená

Kafka, Luboš: *Délka Ježíše Krista*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek. Praha – Brno 2007, s. 125–126.

Petrtyl, Josef: *Kramářské pověrečné tisky a jejich sociální působení v druhé polovině 19. století*. ČE 7, 1959, s. 291–307.

Matiegka, Jindřich: *Lidové léčení*. In: Československá vlastivěda. Řada II. Národopis. Praha 1936, s. 300–340.

III Vědění – zkouška z problematiky na základě literatury; povinně nastudovat

Urban, Zdeněk: *Kalendář*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek. Praha – Brno 2007, s. 345–346.

Scheybal, Josef V.: *Typy lidových zpravodajských tisků v devatenáctém století*. ČE 10, 1962, s. 265–280.

Traxler, Jiří: *Kramářská píseň*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek. Praha – Brno 2007, s. 427–430.

Klímová, Dagmar: *Knížky lidového čtení*. In: Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 2. svazek*. Praha – Brno 2007, s. 370–371.

IV Historiografie – naučit se jména základních autorů a názvy jejich děl z problematiky duchovní kultury (u časopiseckých článků název článku, časopis a rok vydání)

Autoři a jejich práce o duchovní kultuře:

Karel Jaromír Erben (1811–1870)

Karel Erben: *Česká zařikávadla v nemocech*. Časopis Národního muzea 34, 1860, s. 50–58.

Matěj Čermák

Matěj Čermák: *Národní pověry v Čechách*. Kwěty 1846.

Božena Němcová (1820–1862)

Božena Němcová: *Zařikávací formule mezi lidem českým a jak se od nemocí pomáhá...* Kwěty 1847.

Josef Vojtěch Houška (1826–1876)

Josef Vojtěch Houška: *Pověry národní v Čechách*. Časopis národního muzea 27, 1853, s. 466–498.

Josef Vojtěch Houška: II. *Sbírka pověr národních v Čechách*. Časopis národního muzea 28, 1854, s. 525–551.

Josef Vojtěch Houška: III. *Sbírka pověr národních v Čechách*. Časopis národního muzea 29, 1855, s. 327–332.

Josef Vojtěch Houška: IV. *Sbírka pověr národních v Čechách*. Časopis národního muzea 30, 1856, sv. 3, s. 58–68.

Joseph Virgil Grohmann (1831–1919)

Joseph Virgil Grohmann: *Aberglauben und Gebräuche aus Böhmen und Mähren* (1864)

Joseph Virgil Grohmann: *Pověry a obyčeje v Čechách a na Moravě*. 2010.

Beneš Method Kulda (1820–1903)

Beneš Method Kulda: *Národní pověry a obyčeje v okolí Rožnovském na Moravě*. ČMM 2, 1870, s. 91–96, 123–138. ČMM 3, 1871, s. 37–47, 137–143, 188–193.

František Bartoš (1837–1906)

František Bartoš: *Lid a národ I–II*. Velké Meziříčí 1883–1885.

František Bartoš: *Moravský lid*. Telč 1892.

Josef Košťál (1851–1920)

Josef Košťál: *Ptactvo v názorech a pověrách a zvycích lidu českého* (1896)

Josef Košťál: *Byliny léčivé v podání prstonárodním* (1896)

Josef Košťál: *Živočišstvo v podání prstonárodním*. Velké Meziříčí 1899.

Josef Košťál: *Rostlinstvo v podání prstonárodním*. Velké Meziříčí 1902.

Jan Máchal (1855–1939)

Jan Máchal: *Nákres slovanského bájesloví*. Praha 1891.

Josef Čižmář (1868–1965)

Josef Čižmář: *Lidové lékařství v Československu I–II*. Brno 1946.

Čeněk Zíbrt (1864–1932)

Čeněk Zíbrt: *Seznam pověr a zvyklostí pohanských z VIII. věku*. Praha 1894.

Karel Procházka (1865–1945)

Karel Procházka: *Lid český s hlediska prostonárodně-náboženského*. Praha 1910.

Lubor Niederle (1865–1944)

Lubor Niederle: *Život starých Slovanů*. Dílu II. Svazek I. Praha 1916. (Věra a náboženství)

Jindřich Matiegka (1862–1941)

Jindřich Matiegka: *Lidové léčení*. In: Československá vlastivěda. Řada II. Národopis. Praha 1936, s. 300–340.

Drahomíra Stránská (1899–1964)

Drahomíra Stránská: *Lidové obyčeje hospodářské*. NVČ 23–26, 1930–1932. (také samostatně – Praha 1933).

Antonín Václavík (1891–1959)

Antonín Václavík: *Výroční obyčeje a lidové umění*. Praha 1959.

Antonín Robek (1931–2008)**Otakar Nahodil (1923–1995)**

Antonín Robek – Otakar Nahodil: *České lidové pověry*. Praha 1959

XX

Další doporučená literatura**Orientace v autorech:**

Brouček, Stanislav – Jeřábek, Richard (eds.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. 1. svazek. Biografická část*. Praha – Brno 2007.

Horák, Jiří: *Národopis československý. Přehledný nástin*. In: Československá vlastivěda. II. svazek. Člověk. Praha 1933, s. 305–472. on-line: <http://tyfoza.no-ip.com/narodopis/>

Doplňující literatura ke studiu:

Kafka, Luboš: *Dárek z pouti. Poutní a poutové umění*. Praha 2009. (devocionálie)

Petráň, Josef a kol.: *Dějiny hmotné kultury. II. Kultura každodenního života od 16. do 18. století. 1–2*. Praha 1995–1997. (pojmy, poutnictví, festivita)

Royt, Jan: *Obraz a kult v Čechách 17 a 18. století*. Praha 1999. (kult, festivita, devocionálie)

Sot, Michael: *Poutnictví*. In: Le Goff, Jacques – Schmidt, Jean-Claude (eds.): *Encyklopedie středověku*. Praha 2002, s. 504–514. (poutnictví)

Zuber, Rudolf: *Osudy moravské církve v 18. století II*. Olomouc 2003. (pojmy, festivita, kult, poutnictví, bratrstva)

Kontexty:

van Dülmen, Richard: *Kultura a každodenní život v raném novověku. (16.–18. století). III. Náboženství, magie, osvicenství*. Praha 2006.

Kieckhefer, Richard: *Magie ve středověku*. Praha 2005.

Muchembled, Robert a kol.: *Magie a čarodějnictví v Evropě*. Praha 1997.

Ohler, Norbert: *Náboženské poutě ve středověku a novověku*. Praha 2002.

Kompennia a zpracování duchovní kultury:

Národopisná výstava československá. Praha 1895.

Jiří Horák – Karel Chotek – Jindřich Matiegka (red): *Československá vlastivěda. řada druhá. Svazek národopis.* Praha 1937.
Andrej Melicherčík (red.): *Československá vlastivěda III. Lidová kultura.* Praha 1968.
Josef Jančář a kol.: *Lidová kultura na Moravě.* Brno – Strážnice 2000.